

เทศน์เช้า วันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๔๕

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ณ วัดสันติธรรมาราม ต.คลองตากคต อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ในการประพฤติปฏิบัติ เห็นใหม่ เริ่มต้นตั้งแต่ระดับพื้นฐาน ระดับพื้นฐานนี้ สมัยพุทธกาลนะ เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าให้ไปเที่ยวป่าช้า แล้วพอพระไปเที่ยวป่าช้าไปพิจารณาศพแล้วเป็นพระอรหันต์ใจ เป็นพระอรหันต์แล้วก็ประเพณีของเรา เห็นใหม่ ให้พระนี่ไปพิจารณาศพ

เวลาเราไปชักผ้าบังสุกุลกันนะ เจตนาของศาสนาถือเป็นโศลก เห็นใหม่ ให้พระนี่ไปพิจารณาศพ แต่ตอนนี้มันเป็นแค่พิธีไง เอาผ้าไปพาดกัน แล้วก็ไปชักผ้ากันที่ศพ มันเป็นแค่พิธี มันเป็นแต่เปลือก

แต่ของจริงมันมีอยู่ ของจริงคือว่าเวลาสมัยพุทธกาลนะ พระท่านไปพิจารณาซากศพ เพราะว่าอะไร เพราะมันมีความผูกพัน จิตนี้มันมีความต้องการ มีความผูกพัน พอไปเจอพิจารณาซากศพ มันแทงเข้ามาที่ใจใจ นี่เพราะเหตุนี้ เพราะพระเคยพิจารณาแล้วเป็นพระอรหันต์ขึ้นมา ก็เลยให้มีประเพณี เห็นใหม่ ประเพณีชักผ้า ประเพณีนะ มันทำประเพณีมันก็เป็นเปลือกๆ ไป

ไอนี้ก็เหมือนกัน อสุภะๆ นะมันเกิดจากใจ ใจเราเป็นอสุภะ กว่าจะเห็นอสุภะได้ต้องจิตนี้มันสงบก่อน แล้วจิตของเรามันต้องการแก่การงาน พอควรแก่การงานคือคนไม่ประมาทเดินเลื้อ เห็นใหม่ คนประมาทเดินเลื้อทำงานได้ไหม? คนประมาทเดินเลื้อทำอะไรก็ทำแต่ความผิดพลาดไป แม้แต่ธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าครั้งสุดท้ายนะ “ภิกษุทั้งหลาย จงพิจารณาสังขารด้วยความไม่ประมาทเถิด”

ไม่ให้ประมาทนะ! องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไม่ให้ประมาทเลย เป็นปัจฉิมโอวาทขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ไม่ให้ประมาทนะ

ถ้าไม่ประมาทนี่ ไม่ประมาทเวลาไปพิจารณาซากศพ ไปพิจารณาอสุภะ เวลามันไปถึงป่าช้า เห็นใหม่ ไปฟังดูแล้วหลับตา ภาพนั้นติดตาไหม? ถ้าติดตาให้กลับมา ถ้ากลับมามันตั้งได้ก็

เป็นอสุภะขึ้นมา เห็นใหม่ ถ้าไปแล้วมันห่างไกล ให้เอาสิ่งขึ้นไหนที่มันสมควร เพราะสมัยโบราณ เขาไม่หวงกัน สพเขาไม่เผากัน เขาทิ้งกัน เขาทิ้งศพเหมือนป่าช้า แต่เขาไม่ฝังกัน เขาไปทิ้งกันไว้ แล้วนี่ไม่มีเจ้าของ ไปเอาไม่เป็นการลักศพหรือ ไม่มีการผิดกฎหมาย

ถ้าจะเอาสิ่งใดมา ให้เอาไม้ค้ำมา อย่าไปค้ำคนเลย ที่เราเป็นทุกข์เป็นร้อนกันอยู่นี้เพราะ ความค้ำคนเลย เช่น พ่อแม่กับลูกนี้สั่งสอนกันแทบไม่ได้เลยเพราะอะไร เพราะมันสายบุญสายกรรม เห็นใหม่ ลูกจะค้ำกับพ่อแม่เพราะอะไร เพราะพ่อแม่รักจริง พ่อแม่รักลูก รักลูกมากแล้วจะสั่งสอนลูก ลูกก็รู้ว่าตรงนี้เป็นข้อต่อรอง เวลาเรามีลูกเล็กๆ ลูกร้องให้เราที่ต้องรีบ.. คือว่านี่มันมีการต่อรองกัน

“ไม่ให้ค้ำคนเลย” ความค้ำคนเลย ความชินชา ความประมาท นี่มันเป็นทางออกของกิเลส ทั้งหมดละ แล้วให้เอาไม้ค้ำมา อย่าไปค้ำคนเลยกับเขา นี่ก็เหมือนกัน ในการพิจารณาอสุภะของเรา พระกรรมฐาน เหมือนกับการศึกษาในสมัยปัจจุบันนี้ ไปศึกษากันมาเพื่อเอากระดาษกันแผ่นเดียว ใจ การศึกษาแล้วมันไม่มีความรู้มาตามวิชาการ

นี่ก็เหมือนกัน ในการประพฤติปฏิบัติ ในปัจจุบันนี้ตั้งขึ้นมา เห็นใหม่ ต้องมีสำนักปฏิบัติ เวลาอบรมแล้วจะได้ใบประกาศ นี้ใบประกาศ ไปเอากระดาษกันใบหนึ่ง นี่ก็เหมือนกัน อสุภะไป ถ่ายรูปเก็บไว้ ไปทำอะไรเก็บไว้

มันจะเป็นประโยชน์นะ ประโยชน์กับที่ว่าเรานี้ถ้าเราคิดถึงธรรมะ เห็นใหม่ เราศึกษาธรรม ขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ปริยัติ เห็นใหม่ เราคิดถึงธรรม ตรีกในธรรมนี้มันก็สะท้อนใจ มันก็สะท้อนใจแล้ว ตรีกในธรรม มันเริ่มตรีกในธรรม เห็นใหม่ ตรีกในธรรมแล้วมันก็สะท้อนใจ สะท้อนใจนี้ทำให้เราไม่ทำความผิดพลาด

ไอ้เรื่องการรูปอสุภะ มันเป็นเรื่องนี้มันทำให้สลดสังเวช คนเราให้คิดถึงความตาย เห็นใหม่ มรณานุสติ ให้นึกพุทโธ พุทโธนี้อีกอันหนึ่ง เวลานี้ก็ถึงความตาย ของเราต้องตายๆ นี้ ตายหนึ่ง เห็นใหม่ ขนาดว่าตายๆ คนคิดเรื่องตายไม่ได้เลยนะ พอคิดเรื่องตายแล้วมันสลดสังเวช มันแบบว่ามันเศร้าสร้อย มันคิดไม่ได้ อันนั้นก็ไม่ตรงกับจริตใจใหม่ บางคนคิดถึงความตายมันจะไม่ประมาท มันจะไม่ห่อหิม เห็นใหม่ สิ่งนี้มันเป็นประโยชน์กับเขา

อสุภะก็เหมือนกัน รูปอสุภะนี่มันเป็นหลักในศาสนาว่าคนเรานี้เกิดมาต้องตาย มันเป็นการเตือนกัน มันเป็นเรื่องราวาส เป็นสิ่งต่างๆ แต่พระเราควรทำอย่างนั้นไหม? พระเรามันควรจะให้อสุภะเกิดมาจากใจใจ แล้วอย่าให้เขาประมาทเดินเล่อลี ไม่ใช่เอาอสุภะกันแล้วก็มาหัวเราะยิ้มกัน มาดูกัน มันเป็นเรื่องสนุกนะ มาดูเป็นเรื่องสนุก มาดูเป็นการเพลิดเพลิน มันเป็นเรื่องประมาทเดินเล่อลี ถ้าประมาทเดินเล่ออย่างนี้ มันเกี่ยวกับการปฏิบัติไหม?

เราถึงบอกถ้าอย่างนั้นมันเป็นความประมาทเดินเล่อนะ ถ้าประมาทเดินเล่อ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกไว้ในครั้งสุดท้ายใช่ไหม “ภิกษุทั้งหลาย เธออยู่ด้วยความไม่ประมาทเถิด”

ไม่ประมาทนะ! ถ้าไม่ประมาท เราจะไม่คุ้นเคยกับอารมณ์ของตัวเอง จะไม่คุ้นเคยกับสิ่งต่างๆ เลย แต่นี่มันไปคุ้นเคยแล้วก็เอามาเก็บไว้ในตัวเอง เป็นการถือว่าฉันมีแล้วนะ เหน็บไว้กับตัวเองนะ เราถึงบอกต้องให้เต็มตัวเลย มันจะเป็นประโยชน์ไปไหม ถ้าหัวใจเราไม่เป็นนะ

เราไม่ใช่ทำกันเพื่อจะเอาใบกระดาษ เราไม่ได้ทำกันเพื่อจะให้ประมาทเดินเล่อ เราถึงบอกว่าเราพูดจริง เราพูดสภาวะแบบนั้นเลยเพราะเราเตือนใจ เราเตือน เห็นไหม เตือนหนึ่ง แล้วก็เป็นการเชิดชูครูบาอาจารย์ของเรา เพราะอะไร เพราะครูบาอาจารย์ของเรา ท่านเคยประพฤติปฏิบัติมา ท่านไม่ประมาทนะ นี่ไม่ประมาท แล้วท่านไม่ทำสภาวะแบบนั้น สิ่งนี้ถ้าเป็นเรื่องของโลก ไปแจกกันที่สวนแสงธรรม ก็สวนแสงธรรมเขาก็แจกกัน พิมพ์มาแล้วก็แจกกันก็เป็นบุญๆ ใจ

ดูสิ เวลาเราไปแจกหนังสือกันสมัยก่อน เห็นไหม หลวงตาบอกเลย “ไม่ให้แจก! เพราะเรามั่นใจว่าเราสอนไม่ผิด” หลวงตาสอนไม่ผิด แล้วที่เขาเอาหนังสือมาแจกๆ กัน หนังสือของใคร? ไม่ให้แจก! ไม่ให้แจก! ท่านเอาธรรมของท่านแจกเอง

นี่ขนาดจะบอกว่าไม่ให้แจกเพราะอะไร เพราะแผนที่มีมันผิด คำสอนนั้นมันชี้ไปผิด เข็มทิศมันผิดมันจะชี้ไปไหน เข็มทิศมันต้องถูกก่อนมันถึงชี้เข้ามาที่ใจ แล้วนี่ก็เหมือนกัน แจกอสุภะๆ ถ้าเป็นเรื่องของโยม ท่านก็แจกนะ แต่ถ้าเอาสิ่งนี้เป็นสรณะ เอาสิ่งนี้เป็นของหลักความจริง มันไม่ใช่! มันไม่ใช่หรอก!

หลักความจริงมันเกิดจากใจ แล้วหลักความจริงมันจะเกิดจากภายใน ถ้าเกิดจากภายในขึ้นมา เราจะต้องตั้งสติของเราให้ได้ ต้องทำใจของเราให้ได้ เราอย่าไปติดมัน เห็นไหม อย่างเช่น

เราจะมาที่นี่ ถ้าเราไปติดอยู่ในตลาด เราไปติดอยู่ที่ทางรถไฟ มันจะเข้ามาที่นี่ได้ไหม? นี่ก็เหมือนกัน ถ้ามันได้กระดากอสุภะแผ่นอสุภะมามาที่ใจ มันว่าฉันได้แล้ว มันจะเป็นไปได้ไหม เหมือนนกเคย ของกุกๆ แต่ไม่รู้อะไรเลย

อันนี้มันเป็นความประมาท พอเป็นประมาทปั๊บ ถ้าออกไป เห็นใหม่ ผู้ที่เขามีหุมีตานะ เขาจะคิดเห็นได้ ว่าทำไมพระเราไม่มีแต่ใบกระดากกัน ทำไมไม่มีวุฒิกาวะเลย นี่เดือนอย่างนี้ต่างหาก เพราะว่าเราจะเข้าไปเป่า อันนี้มันเป็น เห็นใหม่ อย่างเช่นถ้าพระเข้มแข็งนัก ถ้าพระดินัก พระก็อย่าฉันอาหารสิ พระทำไมต้องบิณฑบาตอยู่เป็นเวลากิเลสมันว่าๆ อย่างนั้นนะ ถ้าแน่จริงก็ไม่ต้องมายุ่งกับโยมเขาสี นี่ว่ากันไป

มันเป็นประโยชน์ ๒ ฝ่ายนะ เวลาถ้าเราต้องการพระสงฆ์ เห็นใหม่ เวลานั้นกษัตริย์ขึ้นมา เราจะไปนิมนต์พระ เราหาพระแทบเป็นแทบตายนะ กว่าเราจะได้พระมาทำบุญ มันจะมีพระให้เราทำบุญหรือ พระจะมาทำบุญ เราได้ประโยชน์จากการทำบุญของพระ ทำไมพระอย่ามายุ่งกับโยมสิ อย่ายุ่งกับโยมสิ..

เราแสวงหาต่างหาก เราอ่อนวอนต่างหาก เราขอเองต่างหาก เห็นใหม่ เห็นสมณะเป็นมงคลอย่างยิ่ง! เห็นสมณะ สมณะที่ ๑ สมณะที่ ๒ สมณะที่ ๓ มันเป็นมงคลกับชีวิต มันเป็นมงคลกับชีวิตเราเลย แล้วจะบอกเราไม่ไปยุ่งกับท่าน มาโปรดนี่โปรดสัตว์ๆ มันโปรดตัวเองได้หรือยัง? ถ้ามันโปรดตัวเองได้ มันไม่คิดในตัวมันเอง มันโปรดสัตว์ได้

สัตว์คือผู้ช้อง สัตตะคือจิตของเราที่มันสัตว์ มันเป็นสัตว์ มันช้อง มันเข้าไปในวัฏฏะ มันต้องเกิดต้องตายในวัฏฏะนี้ เห็นใหม่ สมณะคือที่ว่าอย่างน้อยก็ ๗ ชาติเพราะโสคาบันนี่ไม่เกิดอีกแล้ว ไม่เกิดในวัฏฏะอีกแล้ว จะเกิดในอีก ๗ ชาติ ไม่เกิดในวัฏฏะคือเกิดเวียนไปไม่มีต้นไม่มีปลาย แต่มีขอบเขตของมัน นี่สมณะที่ ๑ สมณะที่ ๒ สมณะที่ ๓

“ถ้าแน่จริงก็อย่ามายุ่งกับเขาสี” ไม่ยุ่งกับเขา.. นี่เวลากิเลสมันคิดคิดอย่างนั้นไง ถ้าที่สุดแล้วนะ เวลาว่างแล้วต้องออกไป

นี่ขนาดเด็กเมื่อวานเขาบอกเลย “พระอรหันต์ต้องเรียบร้อย พระอรหันต์ต้องแสดงกิริยาไม่ได้”

เราบอก “อย่างนั้นพระอรหันต์ไม่ต้องหายใจ! ถ้าพระอรหันต์หายใจ เพราะจุมกมันขยับ พระอรหันต์ไม่ต้องหายใจเลย”

นี่ความคิดของโลก เห็นไหม ว่ามันคิดเป็นพระอรหันต์แล้วมันต้องเป็นอีกแบบหนึ่งเลย เราบอก “พระอรหันต์มันอยู่ที่กิน โวย!” กินพระอรหันต์นะ เวลามันแสดงออกมากินมันอยู่ตรงนั้น มันไม่ได้อยู่ที่กิริยาหрок กิริยานี้ถ้าพูดถึงสิ่งที่ดีงาม เห็นไหม เราสร้างขึ้นมาก็ได้ หุ่นยนต์นะให้มันสวยงามขนาดไหนก็ได้ แล้วมันเป็นไปตามนั้นไหม?

มันเป็นไปไม่ได้หรือ มันอยู่ที่ปัญญา ปัญญา รู้แจ้ง ถ้าปัญญา รู้แจ้ง สิ่งนี้เป็นประโยชน์กับศาสนา

นี่ที่ว่าธรรมที่มีชีวิตไง อย่างครูบาอาจารย์เรา อย่างเช่นหลวงปู่มั่นลงมา ท่านมีชีวิตอยู่นะ ท่านเป็นพระอรหันต์นะ ท่านสอนได้หมดละ ถ้ามมาลี ปัญหานี้ถ้ามมา เพราะอะไร เพราะเวลาเราเจ็บไข้ได้ป่วย เราไปหาหมอ เห็นไหม โรคอะไรก็แล้วแต่แล้วเราไปหาหมอ หมอรักษาให้เรา ถ้าหมอรักษาไม่ได้ โรคนี้รักษาไม่ได้ต้องตายไป

แต่ก็เลศรักษาได้หมด ถ้ามีครูบาอาจารย์ที่รู้จริง เห็นไหม รักษาได้หมด เพราะการติดข้องของใจ ขอให้บอกมาๆ เห็นไหม นี่หาครูบาอาจารย์ ครูบาอาจารย์เป็นอย่างนั้น เห็นไหม นี่มันเป็นธรรมะที่มีชีวิตไง มันถึงเคลื่อนไหวได้ไง มันถึงไม่เป็นความเรียบร้อยที่ว่าเป็นในหนังสือพระไตรปิฎก

พระไตรปิฎกนี้เป็นธรรมะ เป็นกิริยาของธรรม จะว่าธรรมะที่ตายแล้วก็ไม่ใช่ เพราะตามธรรมะ ธรรมะนี้เป็นธรรม เห็นไหม สิ่งที่ธรรมะที่มีอยู่ แต่มันไม่มีชีวิต มันไม่สามารถสื่อความหมายกับเราได้ แล้วเราก็ก็นั่งตีความกัน แล้วเราก็ก็นั่งตู่กันนะ เป็นอย่างนั้นๆ ไปกล่าวคู่พุทธพจน์ ไม่เป็นสัจจะความจริง แต่ถ้าเป็นความจริงขึ้นมา มันกล่าวคู่ได้ไหม? มันเป็นสัจจะความจริงทั้งหมด ใจนี้มันเสมอกันไป

“เราถึงไม่ได้ปฏิบัติเอาไปกระดากันไง ปฏิบัติเอาความรู้แจ้งไง” ถ้าความรู้แจ้ง สิ่งนี้เราถึงบอกว่า “ที่ทำมาเป็นบุญกุศลก็ส่วนหนึ่ง แต่ไม่ใช่เอานั่นเป็นสัจจะ ไม่ใช่เอาสิ่งนั้นเป็นสัจจะความจริง เราไม่ได้ปฏิบัติกันเพื่อเอากระดากันนะ”

ในพรหมจรรย์ของพระ เห็นไหม ปฏิบัติทำไมจะไม่ไปแก้ทิฏฐิใคร ไม่ไช้จะตั้งตนเป็นอาจารย์ของใคร ไม่ไช้ที่จะไปสั่งสอนใคร ไม่ไช้ทั้งหมดเลย! ปฏิบัติเพื่อใจของเรา ปฏิบัติเพื่อทิฏฐิของเรา ปฏิบัติเพื่อความจริงของเรา เห็นไหม อตฺตา หิ อตฺตโน นาโถ คนเป็นที่พึ่งแห่งตน ถ้าตนมันแก้ใจตนได้แล้ว มันจะไปคิดข้องที่ไหน?

ถ้าตนแก้ใจตนได้แล้ว ใจดวงหนึ่งสู่ใจดวงหนึ่ง ใจของเรามันรู้แจ้งแล้ว มันจะไปเป็นสภาวะสิ่งใด แล้วทำไมไปประมาทเล่นเล่อกัน ใจของตัวโยนทิ้งเลย ไปเอาไอ้โทรศัพท์มือถือไปถ่ายอสุภะมาเก็บไว้ในย่ามกัน แล้วมาอวดกันว่านี่อสุภะๆ มันบ้าขนาดไหน! มันบ้าของมันแล้วนะ แล้วมันยังไม่รู้สึกตัวเลย แล้วพอพูดไปนี่บอกกว่าสิ่งนั้น..

มันไม่เป็นประโยชน์หรอก! ถ้าคนนะ เทคโนโลยีมันมีประโยชน์กับการสื่อสาร มันเป็นการข้อความ มันมีประโยชน์ก็ใช้แค่นั้น อย่าบอกว่าสิ่งนี้มันเป็นประโยชน์กับการปฏิบัติ เห็นไหม ถ้ารูปของอสุภะเก็บไว้ จะเอาเมื่อไหร่ก็ได้ มันประมาทเล่นเล่อกันขนาดนั้นไง

อสุภะที่ใจเกิดแสนยาก การเกิดนี้แสนยาก ผู้ที่มีบุญญธิการต้องทำจิตสงบมหาศาลเลย มันถึงจะเกิดอสุภะสัจจะความจริง แล้วพิจารณาอสุภะ อสุภะแก้สุภะ เห็นไหม แก้กามราคะ สุภะ-อสุภะมันเกิดกามราคะ มันเกิดรักสวรั้งงาม มันปรารถนา แรงปรารถนา สิ่งที่ทำทำลายแรงปรารถนาอันนั้นมันอยู่จากภายใน มันต้องไปอีกมากมายมหาศาลเลย

แต่เริ่มต้นขึ้นมา เราก้ไปทำให้ภาพมันพร่าไปหมดแล้ว แล้วยังอ้างอีก เห็นไหม บอกสำนักของครูบาอาจารย์ เราเสียใจก็ตรงที่ว่ามันสำนักของครูบาอาจารย์ ออกจากสำนักของครูบาอาจารย์ สำนักของครูบาอาจารย์ที่มีชื่อเสียงที่เขาเคารพนับถือใจ แล้วไอ้พวกรอบข้างมันไปประจานตัวเองกันอย่างนี้ ว่านี่เป็นอสุภะๆ อสุภะบ้าบอคอกแตกของมันอย่างนี้

แล้วนี่ครูบาอาจารย์รู้ไหม? ให้ครูบาอาจารย์ว่าออกมา ผิดอะไรผิด ถูกเป็นถูกนะ เพราะอะไร? เพราะสิ่งที่ว่ามันเป็นเรื่องของทาน เห็นไหม ทาน เรื่องระดับของทาน เรื่องระดับของศีล เรื่องระดับของสมาธิ เรื่องระดับของปัญญา ระดับของการวิปัสสนา มันก็มีเฉพาะ มันก็มีเยอะ

แต่ถ้าเป็นบุญกุศลที่เขาจะทำของเขา ก็เป็นเรื่องของเขา แต่เราไม่ควรจะไปส่งเสริมเขาให้เขาประมาท ให้เขาไม่รู้จักตัวเขาเอง เหมือนกับเราเป็นไข้ เราเป็นโรค เราไม่รักษาตัวเราเอง

จะเอาแบบยาไปแจกชาวบ้าน แจกคนนั้น แจกคนนี้ แล้วตัวเองนะเป็นไข้จะตายอยู่แล้วไม่ดูใจของตัวเอง

นี่ตีให้กลับมาตรงนี้ แล้วมันจะเป็นประโยชน์กับตรงนี้ ถ้าตรงนี้ประโยชน์ขึ้นมาแล้ว การปฏิบัติมันก็ไม่ประมาณเกินไป มันก็เห็นคุณค่าของตัวเอง เห็นไหม สิ่งนี้มันถึงเป็นสัจจะความจริง ปฏิบัติต้องเป็นอย่างนี้ อริยสัจเกิดตรงนี้ แล้วปฏิบัติอย่างนี้ สำนักปฏิบัติต้องเป็นอย่างนี้ ไม่ใช่สำนักปฏิบัติมีแต่แห่กันไปๆ แล้วก็ไม่มีหลักมีเกณฑ์อย่างนั้น แล้วก็บอกว่าสงบพุทธานุชาตินี้เชียวหรือ? ไซ้! เอวัง